

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0418U001533

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палецька-Юкало Антоніна Володимирівна

2. Paletska-Iukalo Antonina Volodymyrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 13.00.02

Назва наукової спеціальності: Теорія і методика навчання (з галузей знань)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-04-2018

Спеціальність за освітою: Мова і література (німецька)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 58.053.05

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Методика формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів

2. Methodology of Formation Future Teachers' German Lexical Competence on the Basis of Authentic Literary Texts

Реферат:

1. У дисертації здійснено теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку ефективності методики формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів. Визначено сутність ключових понять дослідження. Уточнено структуру німецькомовної лексичної компетентності та схарактеризовано її компоненти (лексичні знання, рецептивні та репродуктивні лексичні навички, лексичну усвідомленість, мовний та мовленнєвий досвід). Обґрунтовано, що навчання іншомовної лексики майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів доцільно здійснювати на засадах

інтегрованого підходу, який передбачає системно-цілісний характер формування німецькомовної лексичної компетентності. Окреслено принципи відбору автентичних художніх творів (принцип естетичного впливу на читача, системно-літературний, вокабулярно-стилістичний, принцип мовленнєвого потенціалу) та принципи відбору лексичного матеріалу (вживаності, сполучуваності, стилістичної необмеженості, багатозначності, тематичності, практичної необхідності). Здійснено аналіз лексичного рівня відібраних автентичних художніх творів. Визначено етапи формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів (вступний мотиваційний, операційно-пізнавальний, контрольо-оцінювальний, узагальнювальний). Відповідно до окреслених етапів розроблено підсистему вправ, яка містить чотири групи. Сконструйовано модель формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів, яка характеризується системністю, послідовністю та взаємозв'язком усіх компонентів. Ефективність запропонованої методики доведено експериментально. За результатами проведеного дослідження укладено методичні рекомендації щодо формування німецькомовної лексичної компетентності майбутніх учителів на основі автентичних художніх творів. Ключові слова: майбутні вчителі німецької мови, німецькомовна лексична компетентність, автентичний художній твір, лексична одиниця, знання, навички, принципи відбору навчального матеріалу, підсистема вправ.

2. The thesis is devoted to the problem of formation future teachers' German lexical competence using authentic literary texts. The methodology of formation of German lexical competence has been theoretically substantiated and practically worked out. Theoretical, psycholinguistic and methodological foundations of formation of German lexical competence have been defined. The features of the psychological and psycholinguistic nature of vocabulary have been specified: the psychological structure of the word; semantic structure of the word (a system of values and connections inherent to it, the meaning and concepts) have been analyzed. The structure of lexical competence has been specified and its components (lexical knowledge, skills, lexical awareness, personal language and speech experience) have been highlighted. The idea of the integrated development of lexical knowledge, skills and lexical awareness in reading, speaking and writing using authentic literary works has been grounded. German lexical competence is a complex formation, which includes: knowledge (of semantic content; semantic structure; word usage rules: semantic, stylistic and collocation rules; syntagmatic and paradigmatic relations between the words); lexical skills (classification, generalization, semantization, categorizing, actions on the assessment of the correctness of the words usage), lexical awareness (of the main difficulties that arise in the process of lexical competence acquisition, evaluation of the usage of lexical units according to their linguistic and sociocultural characteristics). The principles of material selection, in particular authentic literary works (the principle of aesthetic influence on the reader, vocabulary-stylistic, the literature system principle, the principle of the speech potential) and lexical units (frequency of use, collocability, stylistic unlimitedness, semantic value, differentiation of the sphere of use) have been outlined. The principle of the authentic influence on the reader deals with the aesthetic potential and aesthetic value of the literary work; the vocabulary-stylistic principle takes into account language and literature tendencies, idiolect and linguistic uniqueness, the analysis of the lexico-semantic level of the literary work and its stylistic features; the literature system principle deals with such characteristics of the literature as time measurement, national peculiarities, special literature characteristics (trend, genre, topic); the principle of the speech potential takes into account speech intentions that occur due to the speech functions of the literary work. According to the principles of authentic literary works and lexical units selection fifteen short stories of the post-war period and contemporary German literature have been selected. The stages of lexical competence formation correspond to the stages of vocabulary acquisition, reading, speaking and writing. Four stages of lexical competence formation using authentic literary works (introductory motivational, operational-cognitive, stage of control and evaluation, stage of generalization) have been defined. The aims of integrated lexical competence development on each stage have been stated. A subsystem of exercises for the German lexical competence formation has been suggested. It includes four groups of exercises aimed at activation of reader's background knowledge, semantization of new lexical units, understanding meaning of words from the context; improving lexical knowledge of words syntactic and semantic relationships with other words, knowledge of word's

characteristics; developing lexical skills of word usage (in speaking and writing) according to the communicative purpose. A model of the formation of German lexical competence using authentic literary works has been designed. It is characterized by interconnection of its components. The effectiveness of the suggested methodology of the formation of German lexical competence using authentic literary works has been verified and proved during experimental teaching. It has been proved that the integrated development of receptive and reproductive lexical skills, lexical knowledge, lexical awareness in reading, speaking and writing at each stage within the processing of each selected literary work promotes to the effectiveness of the formation of German lexical competence. Based on theoretical study and outcomes resulting from the development and experimental validation of the new methodology, methodological recommendations for German language teachers have been compiled. Key words: future German teachers, German lexical competence, authentic literary text, lexical unit, knowledge, skills, principles of material selection, subsystem of exercises.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Задорожна Ірина Павлівна
2. Zadorozhna Iryna Pavlivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ленюк Наталя Михайлівна
2. Leniuk Natalia Mykhailivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зеня Любов Яківна
2. Zienia Liubov Yakivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Задорожна Ірина Павлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вільчинська Тетяна Пилипівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.